

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-01-00332/2019-03

Датум: 02.08.2019.године

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 15. став 4. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15), члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“, број 30/10), 213. став 1. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр.18/16), члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 47/18 и 30/18-др.закон) члана 5.а став 1. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др.закон и 62/17), решавајући по захтеву оператера ИГМ „Младост“ д.о.о.Лесковац, Огранак Мала Плана, за издавање интегрисане дозволе 353-01-00332/2019-03 од 20. фебруара 2019. године, Министарство заштите животне средине, доноси

Н А Ц Р Т Р Е Ш Е Њ А
о издавању интегрисане дозволе

Издаје се **интегрисана дозвола** рег. број 17 оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, за рад целокупног постројења и обављање активности производње грађевинских производа од печене глине, на локацији катастарских парцела бр. 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић, и утврђује следеће, и то:

I ОПШТИ ПОДАЦИ

1. Општи подаци о интегрисаној дозволи

Интегрисана дозвола регистарског броја 17 издаје се оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, за постројење у Малој Плани, код Прокупља (у даљем тексту: Оператер), сходно Закону о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, број 84/05), Правилнику о садржини и

изгледу интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06), Уредби о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима („Службени гласник РС”, број 84/05) и Уредби о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета животне средине и одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС”, број 84/05).

У складу са Уредбом о врстама активности и постројења, Оператер припада постројењима за које се издаје интегрисана дозвола и то дефинисана под тачком:3. Индустрија минерала, 3.5 Постројења за производњу керамичких производа печењем, а нарочито црепа, цигле, ватросталне опеке, плочица, керамичког посуђа или порцелана, са производним капацитетом који прелази **75 t дневно**, и/или са капацитетом пећи који прелази 4 m³, са густином пуњења по пећи која прелази 300 kg/m³.

У складу са тим, Оператер се обратио надлежном органу, Министарству заштите животне средине за издавање интегрисане дозволе.

2. Општи подаци о постројењу

Постројење за производњу опеке ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, налази се на географској локацији 43°14'22,96" SГШ и 21°29'12,46" IGD у Малој Плани, на адреси Мала Плана бб, у насељу Мала Плана код Прокупља. Предузеће је у функцији од 1960. године (некадашњи назив ИГМ „7.јули“ Мала Плана) а у оквиру привредног друштва је од 2006. године. Од јануара 2018. налази се у саставу ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац.

Основна делатност предузећа је производња опеке и грађевинских производа печењем. Инсталисани капацитет производње, на годишњем нивоу износи 36.000.000 јединица грађевинског блока. Дневна производња блока је од 80.000 комада чија је еквивалентна тежина 5850 g по комаду, тако да је производни капацитет 468 t /дан.

У 2017. години је произведено 29.067.505 јединица, или 157.585 тона готовог производа, односно 434 t/дан.

У 2016. години је произведено 24.406.500 јединица, односно 135.028 тона готовог производа или 422 t/дан.

Број запослених у ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана је **93** радника. Процес производње опеке и грађевинских производа од печене глине обавља се у три смене, седам дана у недељи, 320 дана годишње, осим у периоду редовног ремонта постројења.

3. Напомена о поверљивости података и информација

На основу члана 9. став 1. тачка 10. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Оператер је уз захтев за добијање интегрисане дозволе доставио надлежном органу Изјаву којом се потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности. Овом изјавом потврђено је да јавност има приступ захтеву за издавање интегрисане дозволе у целини осим информација које садрже пословну тајну и за које се захтева ограничен приступ јавности, наведено у Тачки 1. Особље и инвестициони трошкови – укупни трошкови са новим инвестицијама.

4. Информација о усаглашености

Захтев за добијање интегрисане дозволе, број 353-01-00332/2019-03, који је Оператер поднео 20. фебруара 2019.године, у складу је са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе („Службени гласник РС”, број 30/06 и 32/16) и Уредбом о садржини програма мера прилагођавања рада постојећег постројења или активности прописаним условима. Захтев за добијање интегрисане дозволе садржи све податке прописане Законом. Уз захтев за добијање интегрисане дозволе Оператер је поднео и сву потребну документацију прописану поменутиим Законом.

II. АКТИВНОСТ ЗА КОЈУ ЈЕ ЗАХТЕВ ПОДНЕТ И ОЦЕНА ЗАХТЕВА

1. Кратак опис активности за коју је захтев поднет

Предузеће ИГМ „Младост“ д.о.о., Лесковац, Огранак Мала Плана, бави се производњом грађевинског материјала, односно производњом грађевинског блока. Процес производње обухвата следеће технолошке поступке:

- Експлоатација глине из површинских копова
- Примарна прерада глине
- Секундарна прерада и обликовање
- Сушење
- Печење
- Разлагање и паковање-палетизација, отпрема

Експлоатација глине из површинских копова

Ископ глине се реализује на глиништу Ресинац. Грађевинским машинама се скидањем материјала одозго према доле у две етаже висине 5 метара, врши ископ и утовар глине високог квалитета у транспортна средства, која затим превозе глину до одлагалишта у кругу производне јединице. Глиниште је од производне јединице удаљено 5,2 km.

Примарна прерада глине

Опекарска глина „Ресинац“ одлаже се на депонију глине у оквиру фабрике где одлежава 4 до 8 месеци. Након тога се сировина убацује мобилном утоварном лопатом у додавач за глину, а у други додавач убацује се угаљ (од 1-3%) одакле се тракастим гуменим транспортерима глина у угаљ доводе до колног млина.

Након мешања и ситњења до одређене гранулације и проласка кроз решетке колног млина сировина одлази у ваљкасти (груби диференцијални млин) а затим у фини диференцијални млин. Тако припремљена мешавина се одлаже у силос где одлежава 10-12 дана са циљем уклањања унутрашњих напона и уједначавања влаге. Млинови као и простор у коме се обављају поменуте операције се преко система одсисавања одпрашује, а прикупљена прашина враћа у процес производње.

Обликовањење

Из силоса се глина допрема до додавача, који има функцију континуалног снабдевања диференцијалног млина и вакуум агрегата, чија је функција финална припрема сировог производа. Такав производ се води до секаћег стола где се димензионише и обликује коначна форма грађевинског блока. Тако сечена роба траком се транспортује до робота хватача који узима спремљену робу и захватом руке допрема на металне рамове где их оставља. Летве су на покретној траци која их уводи у регал за складиштење. Тако складиштену робу превозницом захватају носачи и преносе у сушаре путем превозних шина на електропогон.

Сушење

Обликовани блок се транспортује у сушару, сложен на најоптималнији начин. Сушара је тунелског типа, капацитета 76.160 блока, са аутоматским процесом сушења. Мешачке колоне снабдеване топлим ваздухом из тунелске пећи, приликом процеса хлађења печеног производа, суши сирову робу. Процес сушења се одвија у три фазе: загревање производа до температуре сушења, сушење на константној температури и период завршеног сушења. Опека се у тим сушарама суши топлим ваздухом на температури од 60-90 °C. Процес сушења траје од 26-28 сати.

Печење

По завршеном процесу сушења, блок иде у тунелску пећ на печење где пролази кроз температурно дефинисане зоне. По завршеном процесу печења (на температури од 860 - 900°C) врши се хлађење блока и скидање са вагона тунелске пећи. Топлота за загревање тунелске пећи добија се сагоревањем нискосумпорног **мазута** (топлотне моћи 40.000 kJ/kg) у једној групи горионика и 11 група горионика за **петрол кокс** (топлотне моћи 30.140 kJ/kg). Ваздух за хлађење таванице и зидова пећи одводи се у сушару где се преостала топлотна енергија користи за сушење блока. Контролу и регулацију режима печења контролише руководилац технолошког процеса према теоријској криви печења. У току 2010.године извршена је делимична адаптација пећи, којом је остварена боља регулација процеса и боља расподела температура по попречном пресеку пећи, боља колорација и механичке особине производа.

Разлагање, палетирање, паковање

Вагони са печеним блоком довозе се превозником до постројења за претовар и паковање блокова. Погон паковања је стављен у функцију 2007. године и технолошки је потпуно аутоматизован. Следећом операцијом се слогови слажу на стандардне палете, обмотавају стреч фолијом, обележавају декларацијом и виљушкарском пребацују на складиште готових производа. Блок који не одговара захтевима квалитета, одваја се као шкарт, одлаже у посебан контејнер и одвози на складиште лома. Лом се евидентира на крају серије у извештају “Рекапитулација производње” и према Плану управљања отпадом, предаје матичном предузећу на даљи третман.

Пратећи процеси - да би се технолошки процес производње грађевинског блока обављао без застоја, у предузећу постоје и пратеће службе које раде у машинској радионици, магацину резервних делова, аутомеханичарској радионици и пумпној станици за гориво. Машинска радионица је предвиђена за одржавање и текуће поправке радних машина за производњу. Аутомеханичарска радионица је предвиђена за одржавање и поправку возила фабрике. Возила се напајају на пумпној станици за дизел гориво са подземним резервоаром запремине 10m³ и једним точећим местом.

Припрема петрол кокса (техничка повезана активност)

Техничко-технолошко решење које осим припреме петрол кокса обухвата и систем дозирања петрол кокса у процес печења укључује:

- довоз и складиштење гранулираног петрол кокса
- утовар петрол кокса у сандучасти додавач
- дробљење петрол кокса и транспорт у млин
- млевање петрол кокса и транспорт у силос
- пнеуматски транспорт петрол кокса у затвореном циклусу на пламенике тунелске пећи
- спаљивање петрол кокса на пламеницима у зони печења на температурама изнад 750 °C

Утоваривачем се у сандучасти додавач убацује гранулисани петрол кокс који се после

дробљења у дробилици одвози до млина на млевење. Млин се користи како би се дробљени петрол кокс уситнио на величину погодну за ложење тј. до 100 μm . Процес млевења се обавља у затвореном систему тако да нема емисија прашине у радни простор. После млевења и сушења микронизирани петрол кокс се пнеуматски уз помоћ вентилатора извлачи из млина. Све недовољно уситњене честице (веће од 100 μm) су претешке и враћају се у млин, док се остале транспортују у затвореном систему према циклону и силосу. Микронизирани петрол кокс подвргава се филтрацијском процесу преко циклонског сепарационог филтера. Дозирање петрол кокса из силоса у пећ се обавља у затвореном циклусу на начин да се петрол кокс из силоса извлачи пужним додавачем, а затим вентилатором транспортује до дистрибутера на пећи. Вентилатор на излазу из силоса појачан је с два додатна вентилатора који омогућавају проток уситњеног петрол кокса кроз дистрибуцијску цев. Централна дистрибуцијска цев налази се изнад сваке пећи и састоји се од два дистрибутера за сваку ложиону групу. Из дистрибутера се нафтни кокс кроз пламенике убацује у пећ. Дистрибутери су опремљени електронским вентилима и сензором за контролу температуре. Сав петрол кокс који се не потроши на дистрибутерима враћа се повратном цеви у силос петрол кокса. Петрол кокс као гориво не садржи хлор, флуор, азот, тешке метале, а количина сумпора у гориву је мања од 4% од чега се 60-80% угради у крајњи производ.

Напомена: Оператер је Планом мера прилагођавања рада предвидео супституцију петрол кокса природним гасом до краја 2020.године.

2. Опис локације на којој се активност обавља

Макролокација

Компанија ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, налази се на 9 km западно од Прокупља, у селу Мала Плана. Лоцирана је са леве стране локалног пута Прокупље-Куршумлија.

Област Топлица се налази на југу Србије, у области централног Балкана. Река Топлица, по којој је читав крај добио име, извире испод самог Панчићевог врха на Копаонику и тече на исток, у дужини од 136 km и улива се у Јужну Мораву, недалеко од Ниша. Прокупље је градско насеље и седиште истоимене општине и Топличког округа. Број становника града је 27673 а цела општина Прокупље има 51698 становника.

Микролокација

Оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, се налази на локацији катастарских парцела бр. 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић.

У окружењу предметне локације се налазе:

- Западно од капије на око 10 m је најближи индивидуални стамбени објекат
- Јужно од производне хале се налази пруга Ниш – Куршумлија и на око 50 m најближи индивидуални објекти.
- На источној страни, од производне хале, је поток и зелене обрадиве површине.
- Североисточно од производне хале насип глине у висини од око 6 m.

У непосредној близини локације нема других индустријских постројења који су у функцији.

У ближој околини нема привредних субјеката у функцији као ни објеката који раде или складиште опасне материје тако да је искључена могућност акцидентних ситуација која би утицала на рад предметног постројења.

Поред технолошке линије изграђени су и сви други објекти за нормалан рад фабрике као што су путна мрежа, водовод, интерна канализација, дренажа, постројење за снабдевање енергијом технолошке линије, унутрашње саобраћајнице и читав низ других инсталација.

Производно-пословни комплекс ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, се састоји од следећих објеката:

- Управна зграда и портирница
- Производна хала
- Производна хала - стара
- Бензинска пумпа $V = 10\text{m}^3$
- Септичке јаме $V_I = 60\text{m}^3$ и $V_{II} = 18\text{m}^3$
- Мазутара и пумпна станица за мазут
- Одељење за истрошене резервне делове (радионица)
- Резервоар за мазут $V = 500\text{m}^3$
- Хала за разлагање
- Трафо станица 3 x 630 kVA
- Компресорска станица
- Помоћни објекат

У околини фабрике не постоје заштићена подручја природе, археолошка налазишта, на које може утицати обављање активности оператера. Постројење се налази у индустријској зони у којој није регистровано присуство заштићених биљних врста. Непокретна културна добра на подручју Општине су Манастир Св. Ђорђа (Ајдановац), удаљен 17 km и Споменички комплекс, удаљен 7 km.

Оператер је у захтеву за издавање интегрисане дозволе, у Поглављу III.1. Локација, дао потребне податке.

3. Постојеће дозволе, одобрења и сагласности

Оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, поседује за све постојеће објекте одобрења за изградњу и употребне дозволе, што је дато у Каталогу прилога, као и у захтеву у делу II.2.1.5.

Копије приложених употребних дозвола, сагласности, одобрења и других аката дате су у Каталогу прилога:

- Решење о регистрацији правног субјекта бр. БД 112248/2917 од 03.01.2018.год.
- Решење издато од Одељења за друштвене делатности, Заштита животне средине, Општинске управе Прокупље, да за пројекат ИГМ «Младост-ТМП» д.о.о. из Мале Плана није потребна израда студије процене утицаја затеченог стања бр. 501-34/2009-03 од 25.07.2009.год

- Употребна дозвола бр 351-158/2003-03 од 03.03.2004. године издата од Одељења за урбанизам стамбено комуналне послове и грађевинарство Прокупље за фабрику опеке на катастарској парцели бр. 1892 КО Поточић, у Малој Плани
- Употребна дозвола бр. 351-268/2007-05 од 14.12.2007. год издата од Одељења за урбанизам стамбено комуналне послове и грађевинарство Прокупље за дограђени део Хале и складишта опекарских производа површине у основи 566 м² на катастарској парцели бр. 1892 КО Поточић у Малој Плани.
- Употребна дозвола бр. 351-462/2010-05 од 09.12.2010. године издата од Одељења за урбанизам стамбено комуналне послове и грађевинарство Прокупље за пословни објекат спратности П +Пк површине 196 м² на катастарској парцели бр. 1892 КО Поточић у Малој Плани.
- Решење о издавању водне дозволе бр. 2-07-6136/3 од 29.12.2017. године, којом се утврђује начин, услови и обим пречишћавања и испуштања отпадних вода, испуштање хазардних и других супстанци које могу загадити воду, као и складиштење нафте и нафтних деривата у оквиру производног комплекса индустрије опеке у Малој Плани на кп.1892 КО Поточић општина Прокупље, издато од ЈВП «Србијаводе» Београд, ВПЦ «Морава» Ниш

У прилогу ове дозволе налази се листа свих постојећих дозвола, одобрења и сагласности надлежних органа и организација које је оператер приложио уз захтев за издавање интегрисане дозволе, у Поглављу П.2.3.

4. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину

Најважније питање у очувању животне средине у процесу производње печене опеке су велика потрошња енергије (процес печења се врши на 870-900°C) и емисије загађујућих материја у ваздух. Емисија буке и вибрације током рада машина постоје, а што се тиче отпадних вода, предузеће нема индустријских отпадних вода.

Емисије у ваздух потичу у највећој мери од сагоревања фосилног горива и дифузне прашине у примарној преради опеке. Такође су битне и емисије у ваздух од процеса сушења јер се у процесу, користи ваздух из секције одгревања печеног грађевинског блока, а долази и до емисије прашкастих материја.

Основне загађујуће материје које се емитују у ваздух су: прашкасте материје, оксиди азота (NO_x) и друга азотна једињења, сумпор диоксид (SO₂), угљен-моноксид и угљен-диоксид, испарљива органска једињења, метали и њихова једињења, хлор и његова једињења, флуор и његова једињења.

ВАЗДУХ	
Стационарни извори загађења ваздуха	Број емитера је 3: - Е1 - димњак линије за отпрашивање - Е2 – димњак сушаре - Е3 - димњак тунелске пећи

Списак загађујућих материја које се емитују у ваздух	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прашкасте материје 2. Оксиди азота NO_x 3. Оксиди сумпора SO₂ (емисије SO₂ су обично занемарљиве) 4. Неорганска једињења флуора и хлора 5. Органска једињења – ТОС 6. Бензен 7. Угљен моноксид CO
--	--

Оператер врши повремена мерења два пута годишње, на сва три емитера, на основу Закона о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13) и Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 5/16). Резултати мерења емисије показују да није било прекорачења ГВЕ. Резултати мерења указују на умерени ниво емисија загађујућих гасовитих и чврстих материја у ваздух.

Поред тачкастих постоје и дифузне емисије као што су неконтролисане емисије са складишта материјала, саобраћајница за пролаз возила кроз круг фабрике и одређене тачке транспорта и пресипне тачке материјала које нису унутар неког објекта. Дифузне емисије се састоје од прашкастих материја и издувних гасова возила.

Утицај на површинске воде

На локацији се генеришу следећи типови отпадних вода:

- санитарне отпадне воде
- атмосферске воде

Технолошке воде из процеса производње не постоје. Сва потребна вода током процеса производње током печења производа испари у атмосферу.

ВОДЕ	
Број извора загађења воде	<ol style="list-style-type: none"> 1. Санитарно-фекалне воде 2. Атмосферске воде
Број испуста отпадних вода са координатама тачки испуста по Gauss-Kruger-у:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Испуст атмосферских вода након таложника и сепаратора у Малопланску реку (N:43°14`19,64`` E:21°29`16,62``) 2. Испуст санитарно-фекалне воде у две септичке јаме (I и II) запремине 18 m³ и 60 m³
Списак именованих реципијената (реке, подземна вода)	Малопланска река (испуст атмосферских вода)
Количина изливене воде у реципијент	Варира, зависи од временских услова
Списак главних загађујућих материја који се испуштају у реципијент	<ol style="list-style-type: none"> 1. Суспендоване материје, 2. Нафтни угљоводоници

Оператер поседује Решење о издавању водне дозволе за пречишћавање и испуштање отпадних вода, складиштење нафте и нафтних деривата (бр.2-07/6136 од 02.10.2017. године).

Оператер не поседује постројење за пречишћавање отпадних вода, осим два сепаратора масти и уља (за атмосферске воде и воде од прања и квашења фабричког круга).

Санитарне отпадне воде су везане на септичке јаме и празне се периодично у складу са уговорним обавезама оператера са јавним комуналним предузећем.

Атмосферске отпадне воде се квартално мере после сепаратора масти и уља, у кругу постројења и узводно и низводно од улива у реципијент Малопланска река. Резултати мерења указују да постројење нема утицај на повећани ниво загађености реципијента.

Утицај на земљиште и подземне воде - са предметног постројења нема директног испуштања отпадних вода у подземне воде нити у земљиште. Све манипулативне површине у кругу постројења су асфалтиране. С обзиром да је простор на ком се одвијају привредне делатности асфалтиран и спојен са интерним системом одвођења вода, у случају квара на возилима, цурења уља, антифриза, неће доћи до загађења земљишта. Такође ни приликом допреме петрол кокса јер се складиштење петрол кокса одвија у затвореном простору (стара хала). На локацији постројења постоји резервоар за мазут запремине $V=500$ t, смештен у бетонску танквану, висине 2,5 m.

Оператер поседује и подземни резервоар за дизел гориво капацитета од 10 m³, са дуплим плаштом. До сад није било испитивања подземних вода нити земљишта у непосредној околини резервоара. За време употребе овог резервоара није било акцидентних ситуација.

ЗЕМЉИШТЕ и ПОДЗЕМНЕ ВОДЕ	
Опис технолошких корака у оквиру активности које могу изазвати утицај и дејство на земљиште и подземну воду	<ul style="list-style-type: none"> - Подземно складиште дизел горива од $V=10$m³ (обезбеђено је ревизионим шахтом за детектовање у случају цурења) - Надземни резервоар за мазут ($V=500$ t), смештен у бетонску танквану, висине 2,5 m. - Две септичке јаме ($V=60$ m³ и 18 m³)
Заузета површина земљишта	6 ha 50 ar
Листа загађивача ослобођених у земљиште, ако их има	Еуро дизел гориво (у случају цурења)
Списак главних загађивача испуштених у земљиште, ако их има	Не постоји испуштање загађујућих материја у земљиште

Опис посебних ситуација или непланираних догађаја у последњих годину дана или релевантног периода у односу на ситуацију или ефекат, опис било каквих ефеката насталих из тих ситуација (удеси, почетни радови итд)	За последњих 10 година, није било неких посебних ситуација или непланираних догађаја, који могу довести до контаминације земљишта или неконтролисаних емисија
Опис промена квалитета земљишта, које су резултат рада постројења, ако их има	Нема

Оператер је извршио мерење подземних вода (од 21.12.2018.године) на пиезометру код старе хале. Према исказаним резултатима мерења све загађујуће материје су испод граничних вредности датих у Уредби о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 50/12, Прилог 2, табела 1)

Оператер је извршио испитивање квалитета земљишта (од 20.11.2018.године) са три мерна места у непосредној околини локације постројења и резултати испитивања узорака земљишта показују да су концентрације испитиваних параметара испод коригованих граничних вредности прописаних Уредбом о програму систематичног праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма (Сл.гл. РС. бр. 88/10) Прилог 3 и Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту (Сл.гл.РС.бр.30/18)

Отпад - у процесу производње опеке у фабрици, током редовног рада, генеришу се разне врсте отпада који је по карактеру: опасан и неопасан. Све врсте отпада су производ начина производње и грубо се могу поделити по месту настанка на: отпад из процеса производње; отпад из процеса одржавања опреме; отпад из радионице одржавања возног парка и комунални отпад.

Опасан отпад је следећи: истрошени акумулатори, отпад од електричних и електронских производа, флуоресцентне цеви, рабљена уља и муљеве из сепаратора масти и уља. Овај отпад се привремено складишти у непропусним пластичним судовима (акумулатори); металним бурадима (отпадно уље и муљеве из сепаратора уље/вода), на дрвеним палетама, са бетонском подлогом, ограђен и наткривен. Бурад су затворена металним поклопцима и обележена.

Неопасан отпад је следећи: суви лом, печени лом, истрошене гуме, дрвени отпад – палете, метални отпад - од стругања и обраде ферометала, пластични отпад, папирни отпад, комунални отпад.

Сва количина генерисаног отпада се предаје овлашћеним предузећима које га преузимају на третман. Отпад је одложен на више предвиђених локација и предаје се овлашћеним предузећима које имају дозволу за складиштење, транспорт и третман, са правилним кретањем документације предметног отпада. Оператер нема сопствену локацију за одлагање отпада, већ само привремено одлагање до испоруке овлашћеним оператерима.

Податке о количинама генерисаног отпада оператер је дао у прилогу захтева: План

ОТПАД

управљања отпадом.

Списак врста отпада генерисаних унутар постројења и унутар једне или више активности	<ul style="list-style-type: none"> • сепарат глине • суви лом • печени лом • оловни акумулатори • истрошене гуме • дрвене палете • метални отпад- отпадно гвожђе • пластични отпад -фолија • папирни отпад • електронски и електрични отпад • флуоресцентне цеви • отпадна моторна и хидраулична уља и зауљене крпе • муљ из сепаратора масти и уља • комунални отпад
Годишња количина генерисаног отпада	<ul style="list-style-type: none"> • око 1,3 t опасног отпада у 2018.години • око 888 t неопасног отпада у 2018.години
Списак објеката за управљање отпадом у функцији у оквиру постројења (постројење за рециклажу, депонија, други објекти ...)	Објекат складишта опасног отпада – затворен и наткривен

Бука - главни извори буке са аспекта заштите животне средине на локацији Оператера, на отвореном простору су следећи: транспортна возила глине од копова до одлагалишта, грађевинска механизација унутар локације постројења, систем за отпрашивање, систем за одсисавање топлог ваздуха из сушара. Извори буке у затвореном простору су: колни млин, груби млин, фини млин, компресор, млин за млевење петрол кокса, постројење за грубо млевење петрол кокса. У околини постројења постоје појединачни стамбени објекти на удаљености од око 50 m. На основу резултата мерења буке за дневни и ноћни период (од 16.01.2017.године) може се закључити да не долази до прекорачења дозвољеног нивоа буке у најближој околини ван круга фабрике.

Током редовног рада фабрике нема значајних утицаја вибрација у животној средини.

Удеси - Акцидентне односно хаваријске ситуације које се могу изазвати у фабрици су: пожари, експлозије, цурење опасних материја или комбиновани акциденти. У циљу поузданог управљања ризиком спроводе се планиране мере заштите. За гашење евентуалних пожара на објекту, предвиђена је спољна и унутрашња хидрантска мрежа, системи за дојаву пожара и програми обавезне теоријске и практичне обуке радника. Дефекти цурења су могући, али је постројење тако пројектовано да је немогућа контаминација земљишта и водотока.

Главне утицаје рада постројења на животну средину оператер је описао у делу захтева П.3. Кратак извештај о значајним утицајима на животну средину.

5. Коментари/мишљења

У току спровођења процедуре издавања интегрисане дозволе, а након подношења комплетног захтева за издавање интегрисане дозволе, као и комплетне документације, од стране оператера ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, број 353-01-000332/2019-03, надлежни орган, Министарство заштите животне средине, издало је обавештење за јавност о пријему комплетног захтева за издавање интегрисане дозволе у дневном листу „Политика“, дана 08.07.2019. године. Такође, о пријему захтева упућено је писмено обавештење јединици локалне самоуправе Општини Прокупље, Министарству пољопривреде и заштите животне средине - Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Републике Србије.

Други органи и организације, као и представници заинтересоване јавности могли су да доставе своја мишљења на захтев, Министарству заштите животне средине, у року од 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву интегрисане дозволе.

5.1. Органи локалне самоуправе (општина/град)

Нема коментара.

5.2. Јавних и других институција

Нема коментара.

5.3. Надлежних органа других држава у случају прекограничног загађивања

Рад фабрике ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, нема утицаја на прекогранично загађење.

5.4. Представника заинтересоване јавности

Нема коментара.

6. Процена захтева

6.1 Примена најбољих доступних техника

За процену процеса и активности у ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, и усаглашености са најбољим доступним техникама, оператер је урадио детаљну усклађеност са Референтним документима о најбољим доступним техникама за ову врсту индустрије:

- *Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007.*

- *Reference Document on Best Available Techniques for Energy Efficiency, Februar 2009.*

- *Reference Document on Best Available Techniques On Emissions from Storage, July 2006.*

- *Reference Document on the General Principles of Monitoring, July 2003.*

Усаглашеност је постигнута код следећих релевантних најбољих доступних техника поменутих референтних докумената:

- Технолошки ток производње је усаглашен са најбоље доступним техникама производње опекарских производа – аутоматизова линија за слагање и паковање (од 2007.године)
- Постизање минималне специфичне потрошње енергије:
  - оптимизација топлотних услова (криве печења) у зонама предгревања, печења и одгревања;
  - одвођење целокупне количине топлоте из зоне одгревања у тунелску сушару;
  - улаз полупроизвода у зону предгревања са минималним садржајем влаге;

- Оптимизација процеса сагоревања познавањем квалитета горива у процесу
- Смањење потрошње електричне енергије
  - применом система управљања електричном енергијом;
  - употребом опреме са високом енергетском ефикасношћу

Емисије у ваздух:

- Смањење дифузних емисија прашине постиже се следећим поступцима:
  - процеси прераде и обликовања глине се одвијају у затвореном простору,
  - путеви за манипулацију глине су бетонирани,
  - у сувим временским периодима се врши прскање водом површина где се одвијају прашнаве операције;
  - ускладиштена глина и песак су просечне влажности 12%;
- Емисије прашкастих материја из стационарних извора
  - тунелска сушара има емисију влажних гасова кроз огромну таложну комору тако да је емисија прашкастих материја изузетно мала; захваљујући редовном усисавању вагона тунелске пећи емисија прашкастих материја на овом емитеру је испод 10 mg/m³
- Редовно праћење и мерење процесних параметара (притисак, проток) и емисија
- Емисије гасовитих хемијских једињења из пећи:
  - оптимизација криве печења
  - одржавање ниског нивоа емисија NO_x, SO₂, HF, HCl, бензен, CO;

Емисије у воде:

- Предузеће нема технолошких отпадних вода –санитарне се упуштају у септичке јаме, а за атмосферске примењују се таложници и сепаратори пре упуштања у Малопланску реку.

Управљање отпадом:

- поновна употреба сувог лома, прашине сакупљене у производном процесу;
- складиштење отпада на непропусним и отпорним подлогама;

Заштита подземних вода:

- сви складиштени материјали на локацији су у прихватним посудама, уз коришћење предвиђених радних и инцидентних техника за превенцију и техника за руковање
- нема испуштања отпадних вода у подземно водно тело

Бука и вибрације:

- Све производне јединице које стварају буку и вибрације су смештене у затворен простор
- Прозори и врата бучне јединице су изведени на начин да што више пригушују буку и током рада су затворени
- Отпрема палета са складишта и утовар у камионе се изводе у дневним условима и током радних дана

Делимична усаглашеност са најбољим доступним техникама постоји код:

- Управљање заштитом животне средине – Оператер се придржава Политике заштите животне средине, али још није увео Систем управљања заштитом животне средине. Оператер је предвидео увођење система управљања заштитом животне средине у складу са стандардом ISO 14001:2015. **до краја 2022.године.**
- Контрола улазних сировина и горива које улазе у процес (лабораторијска контрола улазних сировина); Тренутно коришћење петрол кокса ће бити

- супституисано природним гасом, по програму мера, **до краја 2020.године.**
- Емисије прашкастих материја из дифузних извора
  - Оператер је предвидео влажење отвореног складишта глине и транспортних путева помоћу мобилне цистерне **Рок: до краја 2022.године**
- Емисије прашкастих материја из стационарних извора
  - Каналисана емисија прашине, простори у којима се одвијају прашњаве активности, процеси млевења и мешања, се отпрашују применом постројења за отпрашивање (врећастих филтера); емисија прашкастих материја на овом емитеру је испод 15 mg/m^3 . Неопходна мера је чешће мењање филтерских врећа да се постигне емисија испод 10 mg/m^3
- Емисије гасовитих хемијских једињења из пећи:
  - Емисија органских материја изражена као укупан угљеник ТОС = $31,1 \text{ mg/m}^3$. Неопходно је смањење ТОС испод 20 mg/m^3 . Оператер је предвидео следеће мере **до краја 2020.године:**
    - Редукцију испарљивих органских једињења додавањем креча као пуниоца сировине
    - супституције горива
    - Оптимизацију пламеника природног гаса
- Смањење буке и дифузионе прашине – предвиђено постављање заштитних садница туја према североистоку. **Рок: до краја 2020.године**
- Заштита подземних вода – постављање пиезометара. **Рок: до краја 2019.године**
- Смањење потрошње воде – инсталација аутоматских вентила за воду **Рок: до краја 2020.године**
- Повећање енергетске ефикасности: замена постојећих мотора енергетски ефикаснијим. **Рок: до краја 2020.године**

Уз захтев за добијање интегрисане дозволе Оператер је приложио и Програм мера прилагођавања рада постојећег постројења условима прописаним Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, где су описане мере које намерава да предузме у циљу усклађивања са БАТ захтевима (захтевима најбољих доступних техника), тамо где је то неопходно, као и временском динамиком спровођења тих мера и динамиком финансирања (Документација – Прилог)

6.2. Коришћење ресурса

Сировине и помоћни материјали

Као сировина за производњу блока користи се глина из глиништа „Ресинац“ код Мале Плана. Ископ глине се реализује грађевинским машинама, скидањем материјала одозго према доле у две етаже висине 4 метара, а затим се врши утовар глине у транспортна возила, која затим превозе глину до одлагалишта у кругу производне јединице у Малој Плани. Глиниште „Ресинац“ је од производног погона удаљено 5,2 km. Осим глине као основне сировине, због побољшања квалитета грађевинског блока додаје се око 7% тињавог песка и око 3% угља ситно млене гранулације.

Глина је високопластична, што значи да је ситнозрнасте структуре са високом моћи везивања воде што омогућава фино обликовање, веома је квалитетна јер не садржи примесе кречњака, песка и осталих нежељених елемената, што дозвољава печење на релативно ниској температури (око 860°C). Због присуства оксида гвожђа, који се налазе у облику минерала из групе хидроксида (гетит, лимонит), који се после печења трансформише у хематит, опеки даје интензивну црвену боју која побољшава естетску

карактеристику производа. За експлоатацију глине оператер ИГМ „Младост“ доо Лесковац, Огранак Мала Плана, има одобрење од Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања; Сектор за рударство и геологију, за експлоатацију опекарских сировина бр. 310-02-00300/2012-14 од 08.11.2013.године
У току 2017.године потрошено је 110769 t глине, 5538 t песка и 1107 t угља у производном процесу.

У процесу производње не користе се опасне хемијске супстанце и хемијски производи као сировине или помоћни материјали.

Податке о коришћењу сировина и помоћних материјала са максимално предвиђеном годишњом потрошњом истих, оператер је дао у Прилогу: Табеларни преглед, Табела бр.1 Коришћење сировина и помоћних материјала.

Вода

Водоснабдевање фабрике за производњу опеке се остварује преко постојеће водоводне мреже општине Прокупља према условима ЈКП "НАММЕУМ" Прокупље. Укупна потрошња воде у 2017. години је била: 5175 m³ од чега, за производне процесе, односно за припрему глине 3478 m³, за санитарне потребе 916 m³, и за друге намене 780 m³. Потрошња воде по тони производа за 2016. годину износи 37 l/t, за 2017.годину 32,8 l/t. Количина воде за припрему глине која улази у технолошки процес умногоме зависи од количине влаге коју садржи сировина. У циљу смањења потрошње воде и усаглашавања са захтевима најбољих доступних техника планира се:

- стална контрола исправности мерача потрошње
- превентивно одржавање водоводних инсталација
- уградња аутоматских вентила у циљу избегавања цурења

Податке о потрошњи воде оператер је дао у Поглављу III.4.3 и у Табели 10. у Прилогу: Табеларни прегледи.

Енергија

Оператер као енергенте у процесу производње користи:

- **Петрол кокс** – за процес производње топлотне енергије у тунелској пећи 4616 t у 2017.години (садржај сумпора S до 4,0%, доња топлотна моћ 30140 kJ/kg)
- **Угаљ** – као испуна у сировини која у тунелској пећи сагори – угљена прашина смањује унурашње напоне и утиче на порозност производа (8824 t у 2017. години)
- **Уље за ложење (мазут)** – за процес производње топлотне енергије у тунелској пећи користи се као алтернативно гориво (58,02 t у 2017. години)
- **Дрво** – за иницијално паљење пећи (10,5 t у 2017. години)
- **електричну енергију** - највећи део утрошене електричне енергије је за производни процес (7516363 kWh у 2017. години) и за осветљење (43637 kWh у 2017.години)
- **дизел гориво** - користи се за потребе транспорта (103,98 t у 2017. години)

Податке о коришћењу енергије оператер је дао у Поглављу III.4.2.захтева.

Уз захтев за добијање интегрисане дозволе оператер је приложио и План мера за ефикасно коришћење енергије као посебан документ.

6.3. Емисије у ваздух и њихов утицај на животну средину

У процесу производње јављају се емисије нежељених загађујућих материја из **стационарних извора емисија** у ваздух. Те емисије потичу од процесних агрегата у фабрици и могу се поделити на:

- емисију прашкастих материја у процесу примарне и сирове прераде глине,
- емисију гасовитих и прашкастих материја у процесу сушења и
- емисију загађујућих материја у процесу печења - смешу продуката сагоревања петрол кокса и технолошког продукта печења (прашина, оксиди азота и друга азотна једињења, угљенмоноксид и угљендиоксид, испарљива органска једињења, метали и њихова једињења, хлор и његова једињења, флуор и његова једињења)

Унутар просторија где се одвијају процеси долази до појаве дифузне емисије прашине, која се одсисава путем одсисних канала до уређаја за отпашивање. Оператер користи **отпашивач са врећастим филтерима** $Q=16200 \text{ m}^3/\text{h}$. Функционисање врећастих филтера се заснива на физичкој сепарацији честица из струје ваздуха помоћу филтарских врећа у циљу смањивања концентрација прашкастих материја пре испуштања. Прашкaste материје у излазној струји флуида задржавају се на тканини врећастог филтера а уклањају се током отресања вреће филтера. Струје гасова које се доводе из различитих процеса и споредних извора, улазе у врећасте филтер при његовом дну. Пречишћени гасови испуштају се из врећастог филтера у атмосферу. Сакупљене прашкaste материје враћају се у процес одговарајућим транспортерима.

Дифузни извори емисија су неконтролисane емисије са депоније глине, отворених силоса глине, пролаза возила при довозу глине и дистрибуцији производа. Дифузне емисије састоје се од прашкастих материја и издувних гасова возила, које настају приликом сагоревања дизел горива из мотора транспортних средстава унутрашњег и спољашњег транспорта. Емисије издувних гасова из мотора са унутрашњим сагоревањем карактеришу се периодичним повећаним концентарцијама CO , CO_2 , NO_x , SO_2 , Pb , VOC и прашкастих материја. Загађујуће материје као што су издувни гасови, по интензитету емисије спадају у мање изворе емисије. Дифузне емисије које потичу од транспорта контролишу се помоћу редовног влажења саобраћајнице и путева и редовног одржавања фабричког круга.

Значајни извор емисија представља одлагалиште глине у кругу фабрике, јер долази до разношења честица ветром и спирања атмосферским падавинама.

У циљу усаглашавања с најбољим доступним техникама планира се споровођење следећих мера:

- **влажење одлагалишта у ветровитим данима**
- **влажење транспортних путева**
- **постављање заштитних баријера садница туја према североистоку**

Саобраћајнице у кругу фабрике су асфалтиране. Наведене предузете мере у складу су са препорукама најбољих доступних техника.

У процесу производње блоковског грађевинског производа не користе се материје са снажно израженим мирисом.

Утицај емисија на квалитет амбијенталног ваздуха у досадашњем раду није мерен. Уколико буде неопходно, мерење ће се изводити према Закону о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13) и Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13).

Податке о емисијама у ваздух, Оператер је дао у захтеву у: Поглављу Ш.5. Емисије у ваздух, Прилогу 2. тачка 3.Емисије у ваздух и њихова контрола, табелама 11-21, као и у

Плану вршења мониторинга.

6.4 Емисије у воде и њихов утицај на животну средину

Фабрика ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, огранак Мала Плана, поседује Решење о издавању водне дозволе којом се утврђује начин, услови и обим пречишћавања и испуштања отпадних вода, складиштење нафте и нафтних деривата у оквиру производног комплекса индустрије опеке, у Малој Плани, бр.2-07-6136/3 од 29.12.2017.године, издату од стране ЈВП „Србијаводе“ Београд, ВПЦ „Морава“ Ниш. Ова дозвола је саставни део документације која је предата уз захтев за добијање интегрисане дозволе.

Постојећи канализациони систем циглане је решен по сепарационом систему.

На локацији се генеришу следећи токови отпадних вода:

- санитарне отпадне воде
- атмосферске отпадне воде

У производном процесу, према техничкој документацији **не настају технолошке отпадне воде** (вода се не продукује из састава, већ се по потреби додају потребне количине воде у процесу производње).

Санитарне воде потичу од објеката са санитарним чворовима и из фабричког ресторана. Количина тих отпадних вода је у просеку $1,3 \text{ m}^3/\text{h}$. Број запослених је 93. Отпадне воде из лабораторије такође се уливају у санитарну канализацију, али је њихова количина занемарљива. У лабораторији се не користе опасне материје. Отпадне воде из санитарних уређаја прихватају се мрежом фекалне канализације и одводе у две непрпусне септичке јаме. Септичке јаме се празне према посебно сачињеном уговору са овлашћеним комуналним предузећем (КЈП “Градски водовод“ из Прокупља).

Атмосферске отпадне воде са одлагалишта глине и отвореног складишта готових производа могу бити загађене суспендованим честицама. Атмосферске воде од прања платоа на коме се налазе транспортна средства и аутомеханичарска радионица, са простора истакалишта мазута и са локације пумпе за точење горива могу садржати примесе масти и уља. Те воде се делимичним третманом преко два таложника и сепаратора масти и уља, одводе путем мреже атмосферске канализације у Малопланску реку. У фабрици не постоје мерачи протока испуштених отпадних вода, али се на основу прорачуна, може се рећи да се годишње генеришу око 44000 m^3 ове отпадне воде.

Утицај на квалитет водних тела

Оцена квалитета отпадних вода предузећа ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, огранак Мала Плана, обухватила је израду хемијских анализа узорака отпадне воде пре и после сепаратора (код пумпе за гориво) и реципијента Малопланске реке, узводно и низводно, као и упоређивање добијених резултата са законском регулативом. Површинска вода Малопланска река није категорисана Уредбом о категоризацији водотока, па је оцена квалитета вода извршена у односу на следећи реципијент, реку Топлицу (IIа класа). Резултати испитивања квалитета воде Малопланске реке узводно и низводно од места испуштања отпадних вода, показују да постоји повећани садржај суспендованих материја, фосфата и амонијака, али се може закључити да отпадна вода предузећа ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, огранак Мала Плана нема утицаја на реципијент и не нарушава њен квалитет.

На локацији фабрике нема испуштања отпадних вода у подземне воде.

Податке о емисијама штетних и отпадних материја у воде, Оператер је дао у захтеву у:

Поглављу III.6. Емисије штетних и опасних материја у воде, Прилогу 2., табелама 22-34, као и у Плану вршења мониторинга.

6.5 Заштита земљишта

У циљу утврђивања загађености земљишта, на локацији фабрике ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, огранак Мала Плана, вршено је мерења квалитета земљишта и подземних вода. Испитивање земљишта рађено је у околини производног погона (у новембру 2018.) и резултати испитивања узорка земљишта показују да су концентрације испитиваних параметара испод коригованих граничних вредности, прописаних Уредбом о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма (Сл.гласник РС, бр.88/10 и 30/2018) прилог 3.

За складиштење нафте и нафтних деривата, на локацији постројења постоје два резервоара прописно заштићена од могућих акцидентата.

- Подземни резервоар за дизел гориво (капацитета 10m³).
- Вертикални цилиндрични резервоар за уље за ложење - мазут (запремине 500t, са танкваном висине 2,5m).

Оператер поседује и две непропусне септичке јаме: једну у близини управне зграде и другу у близини производне хале.

Програмом мера прилагођавања рада постојећег постројења је предвиђена уградња пиезометара у близини наведених резервоара и септичке јаме код производне хале, са **роком до краја 2019.године**. У условима редовног рада не долази до загађења земљишта.

Заштиту земљишта и подземних вода оператер је обрадио у захтеву за добијање интегрисане дозволе у Поглављу III.7. Заштиту земљишта и подземних вода

6.6. Управљање отпадом

У процесу производње у фабрици Оператера, генеришу се разне врсте отпада. Идентификоване су следеће врсте отпада:

- отпад који се генерише у процесу производње,
- отпад који настаје при редовном машинском одржавању
- комунални отпад.

По карактеру генерисани отпад у фабрици је опасан и неопасан.

Разврставање отпада – у фабрици Оператера, врши се разврставање отпада приликом његовог настанка у погонима и за то постоји дефинисана писана процедура. Разврставање се врши одмах на месту настанка отпада. Разврстани отпад се одлаже на планом предвиђена места за привремено одлагање и предаје овлашћеном оператеру за третман, транспорт и складиштење предметног отпада.

Привремено складиштење отпада - Генерисани отпад се одлаже на привремена одлагалишта на отвореном или у затвореном простору (зависно од врсте отпада) који је приказан на ситуационом плану у Плану управљања отпадом. Периодично се отпад предаје овлашћеним правним лицима са дозволом за превоз, складиштење или третман одређене врсте отпада.

Привремено складиштење *опасног* отпада је изведено са:

- Стабилном и непропусном подлогом и одговарајућом заштитом од атмосферских утицаја
- Системом за спречавање удеса

- Системом за заштиту од пожара

Опасан отпад који се генерише (стари акумулатори, отпадно уље, отпад од електричних уређаја и електронских производа), се одвојено сакупља у затворене посуде означене са натписом „опасан отпад“ и називом врсте отпада и обележене ознаком из каталога, а потом се адекватно складишти у привремено складиште опасног отпада.

Привремено складиштење *неопасног* отпада врши се за следеће врсте неопасног отпада: печени лом (блокови), истрошене гуме, пепео (шљака и прашина из котла), отпадно гвожђе, дрвени отпад –палете, као и привремено складиштење амбалажног отпада (пластична амбалажа, папир и картон, дрвена амбалажа).

Као комунални отпад се јавља мешани комунални отпад и он се одлаже у пластичне контејнере и збрињава преко овлашћеног оператера.

Превоз отпада - Оператер не врши транспорт отпада ван фабрике, а у самој фабрици, настали отпад са било које линије, до привремених складишта обавља се интерним транспортом. Отпад који се транспортује ван фабрике врше овлашћени оператери. Услугу транспорта у том случају за њега врши овлашћени оператер, са ким предузеће има потписан уговор. Пuteви кретања отпада у самом предузећу и ван њега су строго дефинисани.

Прерада отпада: третман и рециклажа – Инертни отпад (печени лом 101208) се продаје као репроматеријал за производњу шљака блокова, док се отпад (сушени лом 101210) враћа поново на линију примарне производње, на колни млин. Сепарат глине који се сврстава у инертан отпад, враћа се на глиниште у сврху ремедијације глиништа тј. одлаже се без икаквог третмана на место његовог вековног станишта.

Такође се употребљене дрвене палете репарирају, а оне које није могуће поново употребити, користе се као енергент за ложење котла на чврсто гориво (у просторијама управне зграде и у механичарској радионици). Пепео (шљака и прашина из котла) враћа се назад у производни процес.

Сав неопасан отпад који се генерише у фабрици Оператера, продаје се оператерима овлашћеним за третман те врсте отпада. Опасан отпад по Уговору, преузима испоручилац сировине од кога је тај отпад и настао.

Одлагање отпада - Оператер не врши одлагање отпада, већ сав генерисани отпад предаје овлашћеним организацијама који отпад превозе до места коначног третмана. Оператер има потписан уговор са овлашћеним оператером за одлагање комуналног отпада.

Контрола и мерење - у фабрици Оператера, спроводе се активности контроле и мерења (анализа) у оквиру управљања отпадом, од момента његовог настанка до тренутка коначног збрињавања. За сав отпад урађене су анализе испитивања отпада одређивањем карактера отпада и опасних материја које се налазе у њиховом саставу.

Оператер је у захтеву дефинисао процес управљања отпадом у постројењу: сакупљање и раздвајање отпада, привремено складиштење отпада, превоз отпада, упућивање отпада на третман и рециклажу код других оператера, одлагање отпада, контролу и мерење (анализе) отпада и документовање и извештавање.

Податке о управљању отпадом, предузетим мерама за управљање отпадом, мониторингу, Оператер је дао у захтеву у Поглављу III.8. Управљање отпадом, затим у Плану управљања отпадом, Плану вршења мониторинга и Табелама 35 – 37.

6.7 Бука и вибрације

Подручје на коме се налази Оператер није акустички зонирано од стране надлежних општинских органа у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона („Службени гласник РС” бр. 72/10), тако да садржај микролокације одређује карактер посматраног простора.

Производни погон ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, се налази на магистралном путу Ниш-Приштина и може се сматрати да припада **зони 5** (градски центар, занатска, трговачка, административно управна зона са становима, зона дуж аутопутева, магистралних, градских саобраћајница) где дозвољени ниво буке за дан и вече износи 65 dВ а у термину ноћ износи 55 dВ.

Извори буке на локацији фабрике, на отвореном простору су:

- транспортери глине од копова до одлагалишта;
- грађевинска механизација за унутрашњи транспорт од одлагалишта до додавача; систем за отпрашивање;
- систем за одсисавање топлот ваздуха.

У затвореном простору то су:

- колни млин;
- вакуум агрегат;
- диференцијални млин;
- компресор.

Оператер је извршио мерење буке на ободу парцеле, на три мерна места и доказао да бука као последица рада фабрике не прелази 62dВ за дан и вече (измерена вредност) а 53 dВ за ноћ (измерена вредност).

Планом мониторинга животне средине Оператер је предвидео да мерење буке спроводи на три референтна места у циљу испитивања усклађености емитованог нивоа буке са прописаним нивоима.

Мерења буке у кругу фабрике и у животној средини врше се од стране овлашћене организације.

У захтеву за добијање интегрисане дозволе оператер је приложио и План вршења мониторинга нивоа буке.

Оператер у захтеву наводи и да током редовног рада фабрике нема значајних извора вибрација у животној средини.

Податке о буци и вибрацијама, мерама за смањење нивоа буке и мониторингу оператер је дао у захтеву у: Поглављу III.9. Бука и вибрације, у Прилогу: Документација – План вршења мониторинга и Табели 38.

6.8 Ризик од удеса и план хитних мера

У области заштите од **хемијског удеса** оператер **није севесо постројење** тако да не подлеже изради документа о Политика превенције од удеса, нити документа Извештај о безбедности и План заштите од удеса, на основу Листе опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења.

Могуће удесне ситуације које се у фабрици могу јавити су: пожари, експлозије, цурење опасних материја или комбиновани акциденти. На основу могућих последица по живот и здравље људи, као и животну средину, ризик се оцењује као средњи (III ниво удеса).

Оператер поседује сагласност на План заштите од пожара за објекте ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, издато од стране МУП-а Сектора за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Прокупљу.

Податке о удесним ситуацијама оператер је дао у захтеву у: Поглављу III.10. као и у Плану заштите од удеса, где је обрадио мере заштите животне средине у току редовног рада објекта, мере заштите у случају удеса и мере заштите по престанку рада.

- **Нестабилни (прелазни) начини рада постројења**

Када је производња опеке у питању, нестабилне начине рада представљају следеће ситуације:

- Пуштање у рад постројења (највећи ризик у функционисању технолошког процеса је нагло покретање и заустављање производње, због тунелске пећи која је осетљива на нагле промене температуре).
- Престанак рада постројења због годишњег ремонта
- Случаји већих кварова и отказа опреме на неком делу постројења чије отклањање дуже траје (систем аутоматски детектује квар и поступак заустављања производње тече по тачно утврђеном редоследу поступака).

У Поглављу III.11 захтева оператер је обрадио **мере у случају нестабилних начина рада** постројења, којима се утврђују процедуре за осигуравање контролисаног начина рада у циљу заштите животне средине.

6.9 Процена мера у случају престанка рада постројења

План мера за заштиту животне средине после престанка рада и затварања постројења којим се умањују или у потпуности уклањају негативни утицаји рада фабрике за производњу опеке на животну средину, дат је у Прилогу 1.8 Овим планом дефинисани су кораци којима би се дефинитивни престанак рада постројења, демонтажа опреме и објеката и враћање земљишта у стање пре изградње фабрике одвијао у две фазе:

Прва фаза - која би обухватила све активности обустављања процеса производње, демонтажу опреме и уређаја, уклањање инфраструктурних објеката са темељима, као и складишта, одлагање или продаја залиха материјала и отпада насталог у процесу производње, као и отпада насталог у процесу демонтаже и уклањања објеката, продавање или одвожење демонтиране опреме на предвиђену локацију, и Друга фаза - подразумева враћање предметне површине у стање у коме се она може користити сходно њеној планираној намени.

Оператер ће након извршене санације терена обавити сва потребна истраживања како би се елиминисала свака могућност негативног утицаја фабрике на животну средину.

6.10 Закључак процене

Захтев за издавање интегрисане дозволе који је оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, предао Министарству заштите животне средине, израђен је у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине као и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе.

Оператер је уз захтев за издавање интегрисане дозволе приложио документацију, која је прописана чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Захтев за издавање интегрисане дозволе који је поднео оператер садржи све што је прописано постојећом законском регулативом. У захтеву је оператер приказао усклађеност рада постројења са одредбама Закона о интегрисаном спречавању и

контроли загађивања животне средине, као и усклађеност са најбољим доступним техникама. У циљу потпуног усклађивања са прописаним условима, оператер је у Програму мера прилагођавања рада постојећег постројења и активности условима прописаним законом, предвидео и приложио мере које је неопходно предузети у постројењу, са тачно дефинисаном динамиком спровођења, потребним временом за завршетак предложених мера, као и предвиђеним финансијским средствима које прате спровођење предложених мера.

На основу свега овога, оцењено је да су испуњени услови за издавање интегрисане дозволе са утврђуеним условима за обављање активности и рад предметног постројења у складу са законом.

III УСЛОВИ

1. Важност интегрисане дозволе и рок за подношење новог захтева

1.1 Важност

- Интегрисана дозвола регистарски број 017 издаје се оператеру ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана (матични број 071139632), за рад целокупног постројења и обављање активности производње грађевинских производа од печене глине, на катастарским парцелама бр. 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, **1892**, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић, на локацији Индустијска бб, 18423 Мала Плана код Прокупља.
- Интегрисана дозвола издаје се за производни капацитет 468 t /дан.
- Интегрисана дозвола важи 10 (десет) година од дана правоснажности решења.
- Оператер је дужан да о свакој планираној промени у раду и функционисању целокупног постројења или његовог дела (реконструкција, доградња, повећање капацитета, промена технологије, промена оператера и сл.) благовремено обавести Министарство за заштиту животне средине, и достави податке неопходне за издавање, измену или престанак важности дозволе, у складу са законом.

1.2 Рок за подношење новог захтева

- Захтев за продужење дозволе оператер подноси надлежном органу најкасније четири месеца пре истека њене важности.
- Рок за подношење новог захтева је јун 2029. године

2. Рад и управљање постројењем

2.1 Рад и управљање

- Оператер се бави ископом глине и њеном даљом прерадом, полумокрим поступком до финалног производа висококвалитетног блока за потребе грађевинске делатности. Број запослених у постројењу је 93.
- Процес производње обухвата: експлоатацију глине (глиниште Ресинац је удаљено 5,2 km), допрему и складиштење сировине на локалној депонији (висина насипа глине је око 6m); примарну прераду сировина и одлеживање; фину прераду и обликовање сирових производа; сушење; печење; паковање и складиштење готових производа.

- Фирма постоји на овој локацији од 1960. године, а 1984. године изграђен нов погон капацитета 36.000.000 цигле. Циглана је у власништву привредног друштва ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, од 2006. године када је извршена модернизација производне линије, аутоматизација и повећање капацитета.
- Пројектовани капацитет производње грађевинског блока је 80.000 ком/дан или 468 t /дан.
- Управљачка структура дефинисана је организационом шемом и описом послова.

2.2 Радно време

- Процес производње обавља се континуално, у 3 смене (24 сата), седам дана у недељи, 320 дана годишње, осим у време ремонта постројења (који траје 45 дана). Примарна прерада је у функцији 18 сати дневно, 7 дана недељно, док секундарна производња се обавља 20 сати дневно, 7 дана недељно.

2.3 Услови за управљање заштитом животне средине

- Оператер је дужан да:
  - успостави Систем управљања заштитом животне средине (ЕМС), у складу са међународним стандардом ISO 14001:2015 до краја 2022.године.
  - прати и преиспита релевантне циљеве и планове у области заштите животне средине, као и програме за њихово испуњење, обезбеди потребна средства за њихову реализацију;
  - осигура да сви запослени у потпуности буду свесни својих одговорности и обавеза, које су описане у Систему управљања заштитом животне средине, и обезбеди њихово активно учешће у одржавању и развијању Система;
  - обезбеди сталне обуке и образовања, као и подстицање запослених на развој свести и одговорности о заштити животне средине;
  - обезбеди ефикасност мера заштите животне средине (контролом производног процеса);
  - унапређује и подстиче размену информација о раду постројења и предузетим мерама заштите животне средине, као и размену знања и искустава из области заштите животне средине, са локалном заједницом;
  - евидентира све жалбе у вези са заштитом животне средине, а које се односе на обављање његове активности; евиденција треба да садржи датум и време жалбе; име подносиоца жалбе (ако постоји); и даје детаље о природи жалбе; затим, одговор оператера и предузете мере у случају сваке жалбе

3. Коришћење ресурса

3.1 Сировине, помоћни материјали и друго

Оператер ће предузети све неопходне мере за ефикасно коришћење сировина и помоћних материјала у свим деловима радног процеса, узимајући у обзир најбоље праксе за ову врсту делатности имајући посебно у виду смањење стварања отпада:

- Водиће евиденцију о количини сировина, помоћних материјала и сл. који се користе у производњи
- Утовар и истовар, као и складиштење материјала, вршиће се на за то одређеним местима уз предузимање неопходних мера да не дође до икаквог просипања истих.

3.2 Вода

Обавезује се оператер да:

- поступа у складу са закљученим уговором, о испоруци и коришћењу услуга водоснабдевања са овлашћеним предузећем за испоруку воде из градске водоводне мреже.
- обезбеди рационалну потрошњу воде у свим деловима процеса;
- мери потрошњу воде и да угради мераче протока на свим прикључењима на систем водоснабдевања;
- води евиденцију о потрошњи воде на годишњем нивоу и врши проверу ефикасног коришћења воде и извештај доставља надлежном органу и на основу тога, где год је то могуће, смањи количину употребљене воде у технолошком поступку;
- врши редован преглед објеката за захватање воде, транспорт, каналисање и испуштање отпадних вода и одржава у исправном и функционалном стању.

Оператер је програмом мера предвидео уградњу аутоматских вентила за воду до краја 2020.године.

3.3 Енергија

Обавезује се оператер да:

- обезбеди ефикасно коришћење енергије у свим деловима производње где је то могуће;
- константно спроводи, и по потреби ажурира, мере за смањење потрошње енергената и повећање енергетске ефикасности, наведене у Плану мера енергетске ефикасности постројења, следећим техникама:
  - аутоматском контролом и регулацијом температуре и влажности у тунелској пећи и сушари;
  - параметре у тунелској пећи пратити по појединим зонама;
  - отпадну топлоту из пећи користити за потребе сушења у сушари;
  - за грејање простора за предгревање, у којем сушена глина на вагонима чека на улазак у пећ користити топли ваздух из тунелске пећи
- води евиденцију о потрошњи енергије и енергената на годишњем нивоу

Оператер је програмом мера предвидео замену постојећих мотора енергетски ефикаснијим до краја 2020.године. Такође је предвидео и супституцију горива, уместо петрол кокса и угља, оператер ће користити природни гас, до краја 2020.године.

4. Заштита ваздуха

4.1 Процес рада и постројења за третман

Обавезује се оператер да:

- управља процесом рада на начин који ће омогућити да не долази до повећаних емисија у ваздух.
- уређаји за смањење емисије загађујућих материја у ваздух задовоље прописане услове.

- управља, одржава и контролише рад система за третман отпадних гасова и о томе води редовну евиденцију.
- мери емисије загађујућих материја на емитерима: Е-1; Е-2 и Е-3.

4.2 Граничне вредности емисија загађујућих материја у ваздух

Обавезује се оператер да емисије загађујућих материја не прелазе граничне вредности емисија које су дефинисане у Табелама III-1-3:

1) Емисиона тачка : Е-1

Локација: **Централни отпрашивач из примарне прераде и обликовања**

Уређај за третман/пречишћавање: Врећаст филтер, Q=16500 m³/h

Висина емитера: 3,5 m

Табела III-1 – Граничне вредности емисија у ваздуху: **Е-1**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Прашкасте материје	10
<i>Процесни параметри:</i> - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m ³ /h) - проценат кисеоника O ₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar)	

Гранична вредност дефинисана је на основу BREF документа (*Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007*).

2) Емисиона тачка: Е-2

Локација: **Извод из коморне сушаре**

Уређај за третман/пречишћавање: нема

Висина емитера: 11 m

Табела III-2 – Граничне вредности емисија у ваздуху: **Е-2**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Прашкасте материје	20
<i>Процесни параметри:</i> - температура гаса (°C)	

<ul style="list-style-type: none"> - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m³/h) - проценат кисеоника O₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar) 	
---	--

Гранична вредност дефинисана је на основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, бр.111/2015) Прилог 1. Део III, тачка 6. као и на основу BREF документа (*Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007*) Поглавље 5.1.4..

3) Емисиона тачка : Е-3

Локација: **Извод из тунелске пећи**

Уређај за третман/пречишћавање: Нема

Инсталисана топлотна снага на улазу: 7,16 MWth

Висина емитера: 13 m

Врста горива: петрол-кокс и угаљ (уље за ложење- као алтернативно гориво)

Табела III-3 – Граничне вредности емисија у ваздух: **Е-3**
(запремински удео O₂ у отпадном гасу 17 %)

Загађујућа материја	Граничне вредности емисије (mg/Nm ³)
Оксиди сумпора изражени као SO ₂	500 ⁽¹⁾
Оксиди азота изражени као NO ₂	250
Органске материје изражене као укупни угљеник	50 (20*)
Прашкасте материје	20
Флуор и једињења флуора изражени као флуороводоник (HF)	5
Хлор и једињења хлора изражени као хлороводоник (HCl)	30
Бензен	5 (3*)
Олово Pb *	0.5* (за месечни проток ≥ 2,5 g/h) 3* (за месечни проток <2,5g/h)
Угљен моноксид (CO)*	150*
<i>Процесни параметри:</i> <ul style="list-style-type: none"> - температура гаса (°C) - средња брзина струјања гаса (m/s) - проток сувог отпадног ваздуха (m³/h) - проценат кисеоника O₂ (vol%) - притисак отпадног гаса (bar) 	

(1) - при уделу сумпора у сировини до 12 %

Граничне вредности су прописане за суви отпадни гас, при нормалним условима:
T=273,15 K и P=101,3kPa.

* важи од **01.01.2021. године** (на основу чл. 19 Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15) и на основу чл. 35 став 6. Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 6/2016)

Граничне вредности емисије у ваздух прописане су на основу BREF документа (*Reference Document on Best Available Techniques in Ceramic Manufacturing Industry, August 2007*), Поглавље 5.1.3. и 5.1.4. као и Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15), Прилог I, Део III, тачка 6. Постојења за производњу керамичких производа печењем, Табела 46. и Табела 47., као и на основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 06/2016), Прилога 2. Граничне вредности емисија за средња постројења за сагоревање, Део III Граничне вредности емисија за чврста горива за параметар – угљен моноксид (CO).

4.3. Тачкасти извори емисија

Обавезује се оператер да води производњу тако да загађујуће материје које се испуштају у ваздух на тачкастим изворима (E1, E2, E3) буду у складу са Табелама III-1-3.

У случају прекида рада уређаја за смањење емисија, оператер мора о томе одмах обавестити надлежни орган, Министарство задужено за послове заштите животне средине, Сектор инспекције за заштиту животне средине.

4.4. Дифузни извори емисија

Обавезује се оператер да:

- предузме све потребне мере како би се емисија из дифузних извора емисија свела на минимум.
- утовар и истовар материјала осетљивог на дисперзију прашине, обавља искључиво у заштићеном простору од ветра.
- избегне дисперзију прашине ван граница постројења.
- поступа у складу са мерама наведеним у документу Програм мера прилагођавања рада постројења, ради потпуног усаглашавања са захтевима најбољих доступних техника, а у циљу смањења дифузних емисија – постављање заштитних баријера садница туја према североистоку, **до краја 2020. године.**

4.5. Мириси

Обавезује се оператер да обезбеди да се све активности у постројењу које резултирају емисијама у атмосферу одвијају на начин који обезбеђује да нема никаквих мириса ван граница постројења услед одвијања ових активности.

4.6. Контрола и мерење које врши оператер

Обавезује се оператер да врши контролу и мониторинг загађујућих материја сходно динамици дефинисаној у Табелама III-4-6

1) Емисиона тачка: Е-1

Локација: Централни одпрашивач из примарне прераде и обликовања

Табела III-4- Праћење емисија у ваздух: Е-1

Загађујуће материје	Динамика мерења	Узорковање/анализа
Прашкасте материје	2 x годишње	SRPS ISO 9096 SRPS EN 13284-1
<i>Процесни параметри</i>	2 x годишње	SRPS ISO 9096 ISO 12141

2) Емисиона тачка: Е-2

Локација: Извод из коморне сушаре

Табела III-5- Праћење емисија у ваздух: Е-2

Загађујуће материје	Динамика мерења	Узорковање/анализа
Прашкасте материје	2 x годишње	SRPS ISO 9096 SRPS EN 13284-1
<i>Процесни параметри</i>	2 x годишње	SRPS ISO 9096 ISO 12141

3) Емисионе тачке: Е-3

Локација: Извод из тунелске пећи

Табела III-6- Праћење емисија у ваздух: Е-3

Загађујуће материје	Динамика мерења	Узорковање/анализа
Оксиди сумпора изражени као SO ₂	2 x годишње	SRPS ISO 7934; SRPS ISO 7934/1 SRPS ISO 14791
Оксиди азота изражени као NO ₂	2 x годишње	SRPS ISO 14792
Органске материје изражене као укупни угљеник	2 x годишње	SRPS EN 12619
Прашкасте материје	2 x годишње	SRPS ISO 9096 SRPS EN 13284-1
Флуор и једињења флуора изражена као флуороводоник HF	2 x годишње	ISO 15713

Хлор и једињења хлора изражена ко хлороводоник HCl	2 x годишње	SRPS EN 1911-1 SRPS EN 1911-2 SRPS EN 1911-3
Бензен	2 x годишње	SRPS EN 13649
Олово Pb*	2 x годишње	SRPS EN 14385
Угљенмоноксид CO	2 x годишње	SRPS EN 15058
<i>Процесни параметри:</i>	2 x годишње	SRPS ISO 9096 ISO 12141

*након **01.01.2021. године** (на основу чл.19 Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15)

За мерења емисије загађујућих материја и одређивање услова мерења користиће се референтне методе прописане у Уредби о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС”, број 5/16).

За мерење емисије загађујућих материја за које нису стандардизоване CEN методе, могу се користити национални и међународни стандарди. Осим референтних метода, могу се користити и друге методе мерења ако се може доказати њихова еквивалентност.

Периодична мерења вршиће се од стране овлашћеног правног лица за обављање такве врсте мерења.

Обавезује се оператер да ће управљати, одржавати и контролисати рад уређаја за третман отпадних гасова и о томе водити редовну евиденцију.

У Табели III- 7 дати су параметри који се контролишу, динамика и начин обављања контроле.

Емитер	Е1
Филтер	Врећасти филтер
Параметар који се контролише	Прашкасте материје Потребан притисак који сигнализује редован рад филтера (одвајање прашина од филтер врећа). Диференцијални притисак се не мери.
Начин контроле	Визуелно праћење од стране оператера Достизање сигналне вредности зауставља се процес производње.
Учесталост контроле	Аутоматско праћење контролне табле погона електронским путем. Визуелна контрола стање филтер врећа након 300 сати рада система.
Сигнална вредност	За визуелну контролу, сигнална вредност је појава прашине око филтер врећа. Износ притиска: 6 бар

Начин замене	Редовна замена се врши након детекције грешке приликом визуелне контроле. Филтер вреће се у току редовне контроле, мењају ручно.
Збрињавање отпада	Прашина која се издваја из филтера враћа се у процес производње. Врећасте филтри се предају овлашћеним лицима за поступање са отпадом

4.7. Извештавање

- Обавезује се оператер да о извршеним мерењима, обавести надлежни орган, Министарство задужено за послове заштите животне средине, Одељење за интегрисане дозволе, у року од месец дана од дана обављања мерења, у складу са чланом 58. тачка 7. Закона о заштити ваздуха. Сви извештаји у прописаној форми морају бити доступни инспекцији за заштиту животне средине приликом контроле постројења.
- Обавеза је оператера да за Национални регистар извора загађивања извештава Агенцију за заштиту животне средине о мониторингу загађујућих материја које се емитују у ваздух до 31.03. текуће године за претходну годину у складу са прописима.
- Уколико дође до прекорачења граничних вредности емисија или удеса (неконтролисаног испуштања загађујућих материја у ваздух) оператер је дужан да одмах о томе обавести надлежни орган, републичку инспекцију за заштиту животне средине.

5. Отпадне воде

5.1. Процес рада и постројења за третман

- Обавезује се оператер да ће управљати процесом рада на начин да отпадне воде од прања платоа и манипулативних зауљених површина, одводи искључиво преко таложника и сепаратора масти и уља у реципијет Малопланску реку, који је слив реке Топлице, а затим Јужне Мораве.
- Обавезује се оператер да поступа у складу са уговором са КЈП „Водовод“ Прокупље, о пружању услуга (вршење чишћења два сепаратора масти и уља и две водонепропусне септичке јаме).
- Обавезује се оператер да поступа у складу са важећом водном дозволом.
- Обавезује се оператер да редовно одржава и врши контролу исправности уређаја за пречишћавање отпадних вода - таложника и сепаратора масти и уља, како би се осигурала њихова ефикасност.
- Обавезује се оператер да врши редовно мерење количине и квалитета отпадних вода пре њиховог упуштања у реципијент Малопланску реку.

5.2. Емисије у воду

Отпадна вода из производње не сме се испуштати у водна тела – у површинске и подземне воде.

Комплетна санитарно - канализациона мрежа ће одводити санитарне воде у две непропусне септичке јаме.

Атмосферске воде из круга фабрике ће се одводити системом за одводњавање уз примену затворених бетонских канала и ригола. Атмосферске отпадне воде ће се одводити преко преливника сепаратора уља и масти и упуштати у Малопланску реку, која као крајњи реципијент има реку Топлицу. Према Одлуци о попису вода („Службени гласник РС“, бр.83/10) река Топлица је водоток I реда.

5.3. Граничне вредности емисија

Обавезује се оператер да емисије загађујућих материја у воде не прелазе граничне вредности које су дефинисане у Табели III-8:

Табела III-8: Граничне вредности емисије загађујућих материја у атмосферским отпадним водама и водама од прања манипулативног платоа **на месту испуштања у Малопланску реку**

Ред. број	Загађујућа материја	Јединица мере	Гранична вредност емисије*
1.	Проток	m ³ /h	
2.	Температура воде	°C	30
3.	Боја, мирис, видљиве материје		
4.	Таложиве материје (након 2сата)	ml/l/2h	
5.	Суспендоване честице	mg/l	50
6.	рН		6,5-9,0
7.	Биохемијска потрошња кисеоника (БПК ₅)	mg/l	40
8.	Хемијска потрошња кисеоника (ХПК)	mg/l	150
9.	Суви остатак, жарени остатак, губитак жарењем		
10.	Електропроводљивост	μS/m ³	
11.	Угљоводонични индекс	mg/l	10

*Вредности се односе на двочасовни узорак

Граничне вредности емисије у површинске воде прописане су на основу Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.67/2011 и 01/2016) Прилог 2. II. Друге отпадне воде, 4. Граничне вредности емисије отпадних вода која садрже минерална уља. Табела 4.1. као и *Основни параметри отпадних вода* дефинисани Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, бр.33/2016)

- Обавезује се оператер да уколико не задовољи граничне вредности прописане овом дозволом за отпадне воде које се испуштају у Малопланску реку, предвиди одговарајуће мере за смањење загађења. Разређивање отпадних вода ради достизања граничних вредности емисија за испуштање у површинску воду није дозвољено.

- Обавезује се оператер да у случају загађивања подземних вода и земљишта (нпр. услед хаварије на постројењу) предузме све мере за спречавање и санацију загађења и да планира средства и рокове за њихово остваривање.

5.4. Контрола и мерење које врши оператер

Обавезује се оператер да врши контролу и мониторинг загађујућих материја у пречишћеним атмосферским отпадним водама, сходно динамици дефинисаној у Табели III-9.

Табела III-9: Праћење показатеља квалитета ефлуента на месту испуштања у реципијент Малопланску реку

Ред. број	Параметар	Динамика мерења	Мерење
1.	Проток	2 пута годишње	SRPS EN ISO 6817:2012
2.	$T_{\text{воде}}$ и $T_{\text{ваздуха}}$ (температура)	2 пута годишње	SRPS.H.Z1.106/6, EPA 170.1
3.	Боја, мирис, видљиве материје	2 пута годишње	Обојеност: SRPS EN ISO 7887:2013
4.	Таложиве материје (након 2 сата)	2 пута годишње	EPA Method 160.5:1974
5.	pH вредност	2 пута годишње	SRPS.H.Z1.111, ISO 10523
6.	Суспендоване честице	2 пута годишње	SRPS EN 872:2008; SRPS.H.Z1.160:1987
7.	Биохемијска потрошња кисеоника (БПК ₅)	2 пута годишње	SRPS ISO 5815 SRPS EN 1899-1:2009 SRPS EN 1899-2:2009
8.	Хемијска потрошња кисеоника (ХПК)	2 пута годишње	SRPS ISO 6060:1989
9.	Суви остатак, жарени остатак, губитак жарењем	2 пута годишње	
10.	Електропроводљивост	2 пута годишње	SRPS EN ISO 27888:1993
11.	Угљоводонични индекс	2 пута годишње	SRPS ISO 9377-2:2009

- Обавезује се оператер да прати квалитет отпадних вода на месту испуштања истих у реципијент Малопланску реку. Мерење ће се вршити 2 пута годишње. Динамика мерења и референтне методе за спровођење мониторинга дефинисане су у складу са Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, број 33/2016).
- Мерења квалитета вода вршиће се од стране овлашћене стручне организације за обављање такве врсте мерења.

- Мерење квалитета вода вршити на испусту пречишћених отпадних вода.
- Узорке узимати у складу са ISO 5667-10.
- Обавезује се оператер да ће управљати, одржавати и контролисати рад уређаја за третман отпадних вода, сепаратора и таложника и послове пражњења истих, поверити овлашћеној организацији и водити редовну евиденцију о чишћењу наведене опреме и уређаја.

5.5. Извештавање

- Оператер је дужан да, уколико дође до неконтролисаног испуштања загађујућих материја у воду, одмах о томе обавести Министарство задужено за послове заштите животне средине, Сектор за контролу и надзор.
- Обавезује се оператер да доставља редовне годишње извештаје о контроли и мерењима квалитета отпадних вода, Агенцији за заштиту животне средине, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

6. Заштита земљишта и подземних вода од загађивања

- Оператер је дужан да управља процесом рада на начин који ће омогућити да се спречи свако загађивање земљишта на локацији постројења.
- Оператер је дужан да обезбеди редовну контролу и испитивање непропусности, баждарење и редовно чишћење подземног резервоара, који се налази у оквиру интерне станице за складиштење дизел горива Д-2 и снабдевање моторних возила горивом. У случају евентуалног цурења овог резервоара, Оператер је дужан да у најкраћем року изврши санацију тог дела земљишта и да одмах о томе обавести Министарство задужено за послове заштите животне средине, Сектор за контролу и надзор. Све анализе квалитета земљишта вршиће се од стране стручне организације овлашћене за те послове.
- Оператер је дужан да отпад који привремено складишти на локацији, сакупља и одлаже на места одређена за то и заштићена од цурења и пропуштања.
- Оператер је дужан да спречи свако директно испуштање отпадних вода са локације у подземно водно тело.
- Оператер је дужан да врши контролу промене квалитета и нивоа подземних вода. Према приложеном Програму мера прилагођавања рада постројења до **краја 2019. године**, оператер је предвидео постављање пијезометара. Узимање узорка подземних вода за одређивање садржаја минералних уља, укупног органског угљеника, укупног фосфора, укупног азота и полицикличних ароматичних угљоводоника, треба вршити једном у две године, од стране стручне организације овлашћене за те послове.

7. Управљање отпадом

Обавезује се оператер да у току обављања своје редовне активности, нестабилних режима рада, као и након престанка рада, управља отпадом тако да обезбеди смањење свих могућих негативних утицаја на животну средину.

7.1 Производња отпада

- Обавезује се оператер да у току редовног рада постројења обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом, односно предузме све мере са циљем смањења производње отпада, посебно опасног отпада, смањења коришћења ресурса, и где год је могуће обезбеди поновну употребу и рециклажу, односно искоришћење насталог отпада.

7.2 Сакупљање и одвожење отпада

- Обавезује се оператер да разврстава отпад према месту настанка, пореклу и предвиђеном начину поступања са истим.
- Обавезује се оператер да врши сакупљање разврстаног отпада одвојено, у складу са потребом будућег поступања са истим.
- Обавезује се оператер да ако није у стању да организује поступање са отпадом у складу са горе наведеним, преда отпад лицу које је овлашћено за сакупљање и транспорт отпада, тј. које поседује одговарајућу дозволу.

•

7.3 Привремено складиштење отпада

- Обавезује се оператер да отпад складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада на локацији.
- Отпад се не може складиштити на простору, као и на манипулативним површинама које нису намењене за складиштење.
- Опасан отпад не може бити привремено складиштен на локацији постројења дуже од 12 месеци.
- Обавезује се оператер да приликом складиштења опасног отпада исти пакује у одговарајуће посуде и обележава налепницом која садржи следеће податке: индексни број и назив у складу са Каталогом отпада, ознаку према Листи категорија, ознаку према Листи компоненти које га чине опасним, ознаку према Листи карактеристика које га чине опасним, физичко својство отпада, количину, податке о власнику отпада и квалификованом лицу одговорном за поступање са опасним отпадом, као и упозорење да је у питању опасан отпад.
- Складиште опасног отпада мора бити физички обезбеђено, закључано и под сталним надзором. Забрањено је мешање различитих категорија опасних отпада или мешање опасног отпада са неопасним отпадом.
- Оператер ће управљање посебним токовима отпада у потпуности ускладити са прописаним законским и подзаконским актима у области управљања отпадом.

7.4 Превоз отпада

- Обавезује се оператер да за превоз отпада ван локације постројења може ангажовати искључиво превозника, који испуњава све захтеве који су регулисани посебним прописима о транспорту и који има одговарајућу дозволу надлежног органа, за транспорт отпада.
- Обавезује се оператер да интерни превоз, утовар и истовар отпада у оквиру локације обавља на начин који ће онемогућити расипање отпада, распршивање и друге негативне утицаје на животну средину.

7.5 Прерада отпада, третман и рециклажа

Генерисани отпад који се може користити за поновну употребу производа за исту или другу намену, за рециклажу, односно третман отпада, ради добијања сировине за производњу истог или другог производа, као секундарна сировина, за енергетско искоришћење, оператер је обавезан да преда лицу које је овлашћено за те послове тј. има одговарајућу дозволу надлежног органа.

Оператер ће свим врстама отпада који се генерише на локацији управљати у потпуности у складу са прописаним законским и подзаконским актима у области управљања отпадом.

Обавезује се оператер да са следећим идентификованим врстама отпада поступа у складу са прописаним операцијама наведеним у Табелама III-10 и 11:

Табела III-10: Опасан отпад

Врста отпада	Индексни број	Поновно искоришћење/депоновање
Оловни акумулатори	16 06 01*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Зауљене крпе	15 02 02*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Отпадно уље	13 02 06*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Отпадна електронска и електрична опрема	16 02 13*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Флуоресцентне цеви и други отпад који садржи живу	20 01 21*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Синтетичка хидраулична уља- рабљена уља	13 02 08*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Муљ из сепаратора уља и масти	13 05 02*	R12-испурука овлашћеним трећим лицима

Табела III-11: Неопасан отпад

Врста отпада	Индексни број	Поновно искоришћење/депоновање
Печена опека (лом)	10 12 01	D1- насипање путева
Истрошене гуме	16 01 03	R12-испурука овлашћеним трећим лицима
Дрвени отпад, палете	15 01 03	R1-коришћење као гориво
Метални отпад –отпадно гвожђе	12 01 01	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Метални отпад	12 01 02	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Пластични отпад	15 01 02	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Папирни отпад	15 01 01	R12- испорука овлашћеним трећим лицима
Пепео (шљака и прашина из	10 01 01	R5- третман у постројењу

котла)		
Комунални отпад -мешани	20 03 01	R/D-предаја овлашћеном оператеру или уговор са комуналним предузећем

7.6 Одлагање отпада

- Није дозвољено трајно одлагање било које врсте отпада на локацији постројења оператера.

7.7 Контрола отпада и мере

- Обавеза је оператера да води тачну евиденцију врста и количина насталог, привремено складиштеног и отпада који се предаје правном лицу или предузетнику, а који поседује одговарајуће дозволе за његово преузимање. Испитивање отпада вршити у складу са чланом 23. Закона о управљању отпадом и чланом 6. Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада.

7.8 Узорковање отпада

- Узорковање и испитивање отпада вршити од стране овлашћене стручне организације за узорковање и испитивање отпада у складу са законом. Узорковање и испитивање отпада вршити стандарним методама.

•

7.9 Документовање и извештавање

- Обавезује се оператер да води дневну евиденцију о отпаду.
- Обавезује се оператер да уредно попуњава сваки Документ о кретању отпада и Документ о кретању опасног отпада.
- Обавезује се оператер да доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине пети примерак документа о кретању опасног отпада, за преузете секундарне сировине које имају карактер опасног отпада.
- Обавезује се оператер да доставља Министарству надлежном за послове заштите животне средине први примерак документа о кретању опасног отпада који упућује другом оператеру на даљи третман/одлагање и то 3 дана пре започињања кретања опасног отпада.
- Обавезује се оператер да доставља редовне годишње извештаје Агенцији за заштиту животне средине најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

8. Бука и вибрације

8.1 Процес рада и помоћна опрема

Обавезује се оператер да управља процесом рада на начин који ће ниво буке и вибрација у животној средини свести на најмању могућу меру.

8.2 Врсте емисија

Обавезује се оператер да управља процесом рада тако да ниво буке у животној средини на граници индустријског комплекса не прелази вредности прописане у Табели III- 12.

Табела III- 12: Дозвољени ниво буке:

Дозвољени ниво буке у dB(A) ДАН и ВЕЧЕ	Дозвољени ниво буке у dB(A) НОЋ
65	55

Дозвољени нивои буке одређени су на основу Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр.75/2010), Прилог 2, табела 1.

8.3 Контрола и мерење (места, учесталост, методе)

- Обавезује се оператер да мерење буке спроводи на три референтна места у циљу испитивања усклађености емитованог нивоа буке са прописаним нивоима.
- Обавезује се оператер да врши контролу и мониторинг нивоа буке на локацијама осетљивим на ниво буке са динамиком мерења једном у 3 године, као и приликом измена на постројењима која емитују буку и приликом уградње или употребе нових извора буке.
- Мерење буке у животној средини може да врши само овлашћена стручна организација која испуњава прописане услове за мерење буке дефинисане Правилником о условима које мора да испуњава стручна организација за мерење буке, као и о документацији која се подноси уз захтев за добијање овлашћења за мерење буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).
- Мерење буке у животној средини вршиће се према стандардима SRPS ISO 1996-1 и SPRS ISO 1996-2 дефинисано Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).

8.4 Извештавање

- Обавезује се оператер да извештаје о мерењу буке у животној средини учини доступним инспекцији за заштиту животне средине током инспекцијских прегледа. Садржина и обим извештаја о мерењу буке у животној средини дефинисана је Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, број 72/2010).

9. Спречавање удеса и одговор на удес

- Обавезује се оператер да у складу са дефинисаним поступцима у случају ванредних ситуација предузме мере које ће минимизирати негативне ефекте на животну средину.
- Обавезује се оператер да спроводи мере контроле технолошког процеса и свих његових параметара који могу довести до удеса.

- Обавезује се оператер да у складу са Планом заштите од пожара предузме све превентивне мере да до пожара не дође.
- Обавезује се оператер да врши обуку запослених из области противпожарне заштите у складу са Планом заштите од пожара.
- Обавезује се оператер да врши проверу исправности унутрашње и спољешње хидрантске мреже и мобилне опреме за гашење пожара у складу са динамиком прописаном у Плану заштите од пожара.
- Обавезује се оператер да све опасне материје које се користе у процесу производње складишти на прописан начин, као и да рукује са истима у складу са прописаним постојећим процедурама.
- Обавезује се оператер да врши посебну обуку запослених који раде са опасним материјама или рукују са истим, у циљу њихове сталне едукације ради спречавања акцидентата те врсте.
- Обавезује се оператер да редовно контролише исправност уређаја, инсталација, мерне опреме и исправност заштите на свим уређајима. На тај начин ће спречити евентуалне акциденте.
- Обавезује се оператер да у случају акцидента, према прописаној процедури, утврди узрок акцидента, идентификује датум, време и место акцидента. Оператер ће том приликом идентификовати све врсте емисија у животну средину и применити све мере потребне да се поменуте емисије смање, као и проценити ефекат сваке такве предузете мере.
- Обавезује се оператер да након акцидента предузме све потребне мере за отклањање последица који је исти изазвао по животну средину према прописаним процедурама.
- Обавезује се оператер да предузме све превентивне мере и унесе све додатне активности у постојећим процедурама, прописаним у Плану мера за спречавање удеса и ограничавање његових последица, као и у Плану заштите од пожара, а све у циљу спречавања акцидента.

9.1 Извештавање у случају удеса

- Обавезује се оператер да у случају акцидента одмах о томе обавести надлежне органе, Министарство задужено за послове заштите животне средине, Министарство унутрашњих послова, као и јединицу локалне самоуправе.
- Оператер је дужан да у најкраћем року обавести надлежне органе о планираним мерама за отклањање последица акцидента, а након завршене анализе свих аспеката акцидента, да предложи превентивне мере за спречавање будућих акцидентата.

10. Нестабилни (прелазни) начини рада

- Пуштање у рад постројења и подешавање радних параметара вршити по утврђеном редоследу поступака којима ће се осигурати сигурност процеса и појаву акцидентних ситуација свести на минимум. Редовно одржавати, прегледати и тестирати опрему према стандардним процедурама.
- Престанак рада постројења вршити по утврђеном редоследу поступака.
- Одржавати систем аутоматске регулације и контроле који детектује сваки изненадни престанак производње или отказивање опреме.

- Придржавати се процедура и корективних мера уграђених у систем управљања процесом производње, у случајевима могућих кварова, цурења и отказивања опреме.

11. Дефинитивни престанак рада постројења или његових делова

У случају престанка рада постројења придржавати се плана приложеног у захтеву за издавање интегрисане дозволе у Прилогу III-12.

Престанак обављања процеса производње, монтажу опреме и објеката и враћање земљишта у стање пре изградње фабрике обавити у две фазе:

- Прва фаза обухватила би све активности обустављања производње, монтажу опреме, уклањање инфраструктурних објеката са темељима.
- Друга фаза обухватила би активности којима би се предметна локација (површина) вратила у стање да се може користити у сврхе изградње или индустријске потребе.

Неискоришћене сировине, хемикалије и материјале уколико је могуће вратити добављачима или предати другом оператеру на коришћење. Сав преостали материјал ускладиштити или одложити на за то предвиђену локацију.

Целокупну опрему демонтирати, сакупити и продати или одложити на за то предвиђену локацију.

Инфраструктурне објекте и складишта уклонити. Уклонити све путеве, саобраћајнице и темеље.

Отпад настао од процесних активности, као и отпад настао након престанка рада постројења услед монтаже и рашчишћавања локације, уклонити на законски прописан начин у складу са врстом и карактером отпада.

Извршити испитивање земљишта и санацију терена на локацији.

Обавезује се оператер да изврши ремедијацију земљишта уколико је при обављању редовне производње дошло до загађења земљишта, односно уколико је у току обављања активности за реализацију плана враћања локације у стање пре изградње фабрике дошло до загађења, тј контаминације земљишта.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Оператер ИГМ „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана, поднео је дана 20.02.2019.године, Министарству заштите животне средине, захтев за издавање интегрисане дозволе, број 353-01-00332/2019-03, за рад целокупног постројења и обављање активности производње грађевинских производа од печене глине, у насељу Мала Плана код Прокупља, на локацији катастарских парцела број: 1387, 1388, 1389/2, 1396, 1397, 1398, 1404/2, 1405/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1406/2, 1413, 1414/2, 1416/2, 1417/2, 1418/2, 1419/2, 1420/2, 1421/2, 1422/2, 1423/2, 1424/2, 1425/2, 1426/2, 1428/2, 1429/2, 1431/2, 1432/2, 1443/2, 1880, 1882, 1884, 1885, 1888, 1892, 1895, 1896, 1897, 1898, 1901, 1916/1, 1916/2, 1923, 1917/5 КО Поточић, према броју непокретности 687 К.О. Поточић. С обзиром да захтев није био потпун, надлежни орган Министарство заштите животне средине је затражио допуну захтева дописом од 03.06.2019.године. Оператер је 21.06.2019.године министарству доставио допуну захтева, када је комплетиран захтев за издавање интегрисане дозволе, који је урађен у складу са чланом 8. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, број 135/04 и 25/15) и Правилником о садржини, изгледу и начину попуњавања захтева за издавање интегрисане дозволе

(„Службени гласник РС“, број 30/06 и 32/16). Оператер је уз захтев приложио и потребну документацију дефинисану чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Такође, оператер је уз захтев предао и потребне дозволе и сагласности издате од стране других органа и организација, изјаву којом потврђује да су информације садржане у захтеву истините, тачне, потпуне и доступне јавности.

У току спровођења поступка за издавање интегрисане дозволе надлежни орган, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, је на основу члана 11., а у вези са чланом 23. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине, у дневном листу „Политика“ од 08.06.2019.године, огласило обавештење о пријему захтева за издавање интегрисане дозволе оператера ИГМ, „Младост“ д.о.о. Лесковац, Огранак Мала Плана. Захтев за издавање интегрисане дозволе објављен је и на сајту Министарства заштите животне средине у целости, како би заинтересована јавност, органи и организације имале увид у текст захтева. Такође, о пријему захтева упућено је писмено обавештење јединици локалне самоуправе, Скупштини општине Прокупље, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој дирекцији за воде, као и Заводу за заштиту природе Републике Србије. Јавни увид у захтев за издавање интегрисане дозволе трајао је 15 дана чиме је обезбеђено учешће заинтересованих органа, организација и заинтересоване јавности. Други органи и организације, као и представници заинтересоване јавности могли су доставити своја мишљења Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема обавештења о поднетом захтеву. У законском року није достављено ни једно мишљење на захтев за издавање интегрисане дозволе, након чега је процедура настављена и надлежни орган је приступио изради нацрта интегрисане дозволе.